

Nieuwsbrief SR Updates - Nummer 03, 2017

Nummer 3, 2017

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:66](#) 24-01-2017
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:64](#) 24-01-2017
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:60](#) 24-01-2017
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:25](#) 10-01-2017
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:30](#) 10-01-2017
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:27](#) 10-01-2017
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:20](#) 10-01-2017
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:29](#) 10-01-2017
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:24](#) 10-01-2017
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:22](#) 10-01-2017
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:21](#) 10-01-2017
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:31](#) 10-01-2017
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:7](#) 03-01-2017
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:8](#) 03-01-2017
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:3](#) 03-01-2017
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:2925](#) 20-12-2016
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:2911](#) 20-12-2016
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:2889](#) 20-12-2016
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:2910](#) 20-12-2016
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:2916](#) 20-12-2016
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:2918](#) 20-12-2016

RECHTSPRAAK

Oordeel van het hof omtrent het voorwaardelijk opzet van verdachte is toereikend gemotiveerd.

Het middel klaagt over de motivering van de bewezenverklaring van het onder 1 ten laste gelegde wat betreft het (voorwaardelijk) opzet op de dood van [verbalisant 1] en [verbalisant 2].

Bij de beoordeling van het middel moet het volgende worden vooropgesteld. Voorwaardelijk opzet op een bepaald gevolg – zoals hier de dood – is aanwezig indien de verdachte zich willens en wetens heeft blootgesteld aan de aanmerkelijke kans dat dat gevolg zal intreden. Voor de vaststelling dat de verdachte zich willens en wetens heeft blootgesteld aan zulk een kans is niet alleen vereist dat de verdachte wetenschap heeft van de aanmerkelijke kans dat het gevolg zal intreden, maar ook dat hij die kans ten tijde van de gedraging bewust heeft aanvaard (op de koop toe heeft genomen). Of in een concreet geval moet worden aangenomen dat sprake is van voorwaardelijk opzet zal, indien de verklaringen van de verdachte en/of bijvoorbeeld eventuele getuigenverklaringen geen inzicht geven omtrent hetgeen ten tijde van de gedraging in de verdachte is omgegaan, afhangen van de feitelijke omstandigheden van het geval. Daarbij zijn de aard van de gedraging en de omstandigheden waaronder deze is verricht, van belang. Bepaalde gedragingen kunnen naar hun uiterlijke verschijningsvorm worden aangemerkt als zozeer gericht op een bepaald gevolg dat het – behoudens contra-indicaties – niet anders kan zijn dan dat de verdachte de aanmerkelijke kans op het desbetreffende gevolg heeft aanvaard (vgl. HR 25 maart 2003, ECLI:NL:HR:2003:AE9049, NJ 2003/552).

Ook zeer gevaarlijke gedragingen in het verkeer kunnen onder omstandigheden (poging tot) doodslag opleveren, met dien verstande dat in een geval waarin de gebezigde bewijsmiddelen nopen tot de gevolgtrekking dat de verdachte door zijn handelwijze ook zelf aanmerkelijk levensgevaar heeft gelopen, de rechter in zijn oordeel dient te betrekken dat – behoudens aanwijzingen voor het tegendeel – naar ervaringsregelen niet waarschijnlijk is dat de verdachte de aanmerkelijke kans dat een frontale botsing met een tegemoetkomende auto zal plaatsvinden, en hij als gevolg van zijn gedraging zelf het leven zal verliezen, eveneens op de koop toe neemt (vgl. HR 15 oktober 1996, ECLI:NL:HR:1996:ZD0139, NJ 1997/199).

Gelet op de door het hof gebezigde bewijsvoering waaronder de verklaring van de verdachte dat hij 'met "knal die scotoe keihard" bedoelde (...) dat hij ([betrokkene 2]) de politie keihard moest aanrijden', getuigt het oordeel van het hof dat het gedrag van [betrokkene 2], uitgevoerd op aanwijzing van de verdachte, naar de uiterlijke verschijningsvorm zozeer is gericht op de dood van de inzittenden van de politieauto dat de verdachte in de samenwerking met de mededader de aanmerkelijke kans op het intreden van de dood als gevolg van die handeling heeft aanvaard, niet van een onjuiste rechtsopvatting en is het toereikend gemotiveerd.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 24-01-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:60

Zaaknummer: 16/00320

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu en M.J. Borgers

Advocaten: R.J. Baumgardt

Wetsartikelen: 287 Sr

RECHTSPRAAK

Het oordeel van het hof dat het bewezenverklaarde geen strafbaar feit oplevert omdat een Sloveens rijbewijs niet kan worden aangemerkt als een van de in artikel 231 Sr genoemde documenten, geeft blijk van een te beperkte en dus onjuiste uitleg.

Het middel richt zich tegen het door het hof uitgesproken ontslag van alle rechtsvervolging ten aanzien van feit 2.

Het oordeel van het hof dat het bewezenverklaarde geen strafbaar feit oplevert omdat een Sloveens rijbewijs niet kan worden aangemerkt als een van de in artikel 231 Sr genoemde documenten, geeft, gelet op artikel 1 WID alsmede de in 3.3.2 weergegeven wetsgeschiedenis, blijk van een te beperkte en dus onjuiste uitleg van artikel 231 Sr.

Het middel is derhalve terecht voorgesteld.

De Hoge Raad verklaart de verdachte niet-ontvankelijk in zijn beroep, vernietigt de bestreden uitspraak maar uitsluitend wat betreft het door het hof ter zake van feit 2 gegeven ontslag van alle rechtsvervolging en de strafoplegging en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 24-01-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:64

Zaaknummer: 16/00174

Rechters: A.J.A. van Dorst, E.F. Faase en M.J. Borgers

Wetsartikelen: 231 Sr

RECHTSPRAAK

Oplichting door het aannemen van een valse hoedanigheid?

Het middel klaagt over de bewezenverklaring onder 1 en 3, voor zover inhoudende dat de verdachte telkens door het aannemen van een valse hoedanigheid personen heeft bewogen tot het verlenen van diensten, onderscheidenlijk tot de afgifte van een hoeveelheid bloemen, planten en overige goederen.

Het hof heeft geoordeeld dat de verdachte door het aannemen van een valse hoedanigheid [betrokkene 1] en [betrokkene 2], respectievelijk de bloemenbedrijven [B] en [A], heeft bewogen tot het verrichten van diensten respectievelijk de afgifte van goederen. Blijkens de weergegeven bewijsvoering heeft het hof vastgesteld dat de verdachte – die vanaf het najaar van 2011 doende was met de opening van een bloemenzaak en in dat kader verplichtingen aanging met derden waarin hij bij herhaling tekortschoot – vanaf begin januari 2012, door geen openheid van zaken te geven over de staat waarin zijn bedrijf inmiddels verkeerde en de benadeelden met onwaarheden aan het lijntje te houden, [betrokkene 1], [betrokkene 2], [B] en [A] heeft bewogen tot het verrichten van werkzaamheden dan wel het (blijven) leveren van goederen door zich voor te doen als een bonafide werkgever respectievelijk klant. In dat verband heeft het hof vastgesteld dat de verdachte [betrokkene 1] en [betrokkene 2] op 31 december 2011 in strijd met de waarheid heeft verzekerd dat hun salaris over de voorafgaande maand was overgemaakt en hun vervolgens – wetende dat geen overboeking had plaatsgevonden – heeft gezegd dat er ‘kennelijk bij de bank iets was misgegaan’, waarna [betrokkene 1] en [betrokkene 2] hun werkzaamheden voor de verdachte op 3 respectievelijk 4 januari 2012 hebben voortgezet. Voorts heeft het hof vastgesteld dat de verdachte bij het bedrijf [B] vanaf 5 januari 2012 leveringen van bloemen heeft weten te verkrijgen door twee voorafgaande leveringen ter plaatse te betalen en vervolgens met hele en halve leugens over beslaglegging en beweerdelijk door de verdachte verrichte betalingen het onbetaald blijven van die vervolgleveringen te verklaren. Ten slotte heeft het hof vastgesteld dat de verdachte op 26 januari 2012 mondelinge betalingsafspraken heeft gemaakt met het bedrijf [A], terwijl de verdachte wist dat hij, gelet op zijn toen reeds nijpende financiële situatie, zijn verplichtingen naar aanleiding van zijn daarop volgende bestellingen niet zou kunnen nakomen.

Het oordeel van het hof geeft gelet op deze vaststellingen, in onderlinge samenhang bezien, en

in aanmerking genomen hetgeen de Hoge Raad in zijn arresten van 20 december 2016, ECLI:NL:HR:2016:2889, r.o. 2.3.4 en 2.3.6 en ECLI:NL:HR:2016:2892, r.o. 2.3.4 en 2.3.6 heeft overwogen, niet blijkt van een onjuiste rechtsopvatting. Dat oordeel is ook niet onbegrijpelijk.

Het middel faalt.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de duur van de opgelegde gevangenisstraf, vermindert deze in die zin dat deze twee maanden en drie weken beloopt en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 10-01-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:21

Zaaknummer: 14/03879

Rechters: A.J. van A Dorst, V. van den Brink en A.L.J. van Strien

Advocaten: C.H.W. Janssen en S.F.W. van 't Hullenaar

Wetsartikelen: 326 Sr

RECHTSPRAAK

Samenweefsel van verdichtfels in de zin van artikel 326 Sr?

Advocaat-generaal F.W. Bleichrodt heeft geconcludeerd tot vernietiging van de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de duur van de opgelegde gevangenisstraf, tot vermindering daarvan en tot verwerping van het beroep voor het overige.

Het middel klaagt onder meer over de bewezenverklaring van het in de zaak met parketnummer 06-068289-11 ten laste gelegde.

Het middel klaagt onder meer over de bewezenverklaring voor zover inhoudende dat de verdachte door een samenweefsel van verdichtfels [betrokkene 4] heeft bewogen tot afgifte van een geldbedrag. Het hof heeft ten aanzien van de bewezenverklaring in dit verband niet meer vastgesteld dan dat [betrokkene 4] naar aanleiding van een door de verdachte op de internetsite Marktplaats.nl geplaatste advertentie waarin de verdachte een laptop aanbood telefonisch contact heeft opgenomen met de verdachte en heeft afgesproken dat zij € 299 zou overmaken waarna de verdachte de laptop zou opsturen, hetgeen de verdachte niet heeft gedaan. Gelet hierop en in aanmerking genomen hetgeen de Hoge Raad in zijn arresten van 20 december 2016, ECLI:NL:HR:2016:2889, r.o. 2.3.2 en ECLI:NL:HR:2016:2892, r.o. 2.3.2 heeft overwogen, is het oordeel van het hof dat de verdachte [betrokkene 4] door een samenweefsel van verdichtfels heeft bewogen tot afgifte van een geldbedrag niet zonder meer begrijpelijk. Het middel slaagt in zoverre.

De Hoge Raad zal om redenen van doelmatigheid de verdachte alsnog vrijspreken van – kort gezegd – de ten laste gelegde oplichting van [betrokkene 4]. Voor terugwijzing of verwijzing van de zaak voor een nieuwe behandeling bestaat onvoldoende grond, aangezien door deze vrijspraak de aard en de ernst van het bewezenverklaarde in zijn geheel beschouwd niet worden aangetast.

Het middel klaagt dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM in de cassatiefase is overschreden omdat de stukken te laat door het hof zijn ingezonden.

Het middel is gegrond. Voorts doet de Hoge Raad uitspraak nadat meer dan twee jaren zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Een en ander brengt mee dat de redelijke

termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden. Dit moet leiden tot vermindering van de aan de verdachte opgelegde gevangenisstraf van zes maanden.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de duur van de opgelegde gevangenisstraf en de bewezenverklaring van het onder parketnummer 06-068289-11 ten laste gelegde voor zover inhoudende dat de verdachte met het oogmerk om zich wederrechtelijk te bevoordelen door een samenweefsel van verdichtfels '[betrokkene 4] heeft bewogen tot de afgifte van een hoeveelheid geld (te weten 315 euro)', spreekt de verdachte vrij van bovengenoemd onderdeel van het onder parketnummer 06-068289-11 ten laste gelegde, vermindert de duur van de opgelegde gevangenisstraf in die zin dat deze vijf maanden en één week beloopt en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 10-01-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:22

Zaaknummer: 14/03099

Rechters: W.A.M. van Schendel, J. de Hullu, H.A.G. Splinter-van Kan, V. van den Brink en M.J. Borgers

Advocaten: A.C. Huisman

Wetsartikelen: 326 Sr

RECHTSPRAAK

Aanvraag tot herziening ongegrond wegens het ontbreken van het vereiste ‘ernstig vermoeden’.

De aanvraag tot herziening is aan dit arrest gehecht en maakt daarvan deel uit.

De aanvraag berust op de stelling dat sprake is van een gegeven als bedoeld in artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv.

Als grondslag voor een herziening kan, voor zover hier van belang, krachtens artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv slechts dienen een door bescheiden gestaafd gegeven dat bij het onderzoek op de terechtzitting aan de rechter niet bekend was en dat het ernstige vermoeden wekt dat indien dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid hetzij tot een vrijspraak van de gewezen verdachte, hetzij tot een ontslag van alle rechtsvervolging, hetzij tot de niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie, hetzij tot de toepassing van een minder zware strafbepaling.

Een nieuw of een gewijzigd deskundigeninzicht kan onder omstandigheden worden aangemerkt als een ‘gegeven’ in de zin van artikel 457 Sv en kan daardoor grond zijn voor herziening van een onherroepelijk geworden uitspraak. De enkele omstandigheid dat een deskundige het bewijs anders weegt dan de rechter heeft gedaan is echter niet voldoende om het voor herziening vereiste ‘ernstige vermoeden’ te wekken (vgl. HR 26 april 2016, ECLI:NL:HR:2016:736, NJ 2016/305).

Het rapport van prof. T. Derksen komt in de kern erop neer dat hij het bewijs (de verklaring van [slachtoffer]) anders weegt dan het hof heeft gedaan. Zoals hiervoor is overwogen is die enkele omstandigheid niet voldoende om het voor herziening vereiste ‘ernstige vermoeden’ te wekken.

Voor zover de aanvraag zich erop beroept dat het uit het rapport van prof. Derksen blijkende onderzoeksresultaat, inhoudende dat in het onderzoek van dr. R. Bullens het zogenoemde misinterpretatie- en elaboratiescenario ten onrechte buiten beschouwing is gebleven, als een gegeven in de zin van artikel 457 Sv moet worden aangemerkt, geldt het volgende. Zoals in genoemd arrest van 26 april 2016 (r.o. 4.3.3) is overwogen, gaat het in herzieningszaken erom

dat de aanvraag of het daarbij overgelegde deskundigenrapport de Hoge Raad in staat moet stellen te beoordelen of, en zo ja in hoeverre, sprake is van een deskundigeninzicht dat als nieuw of gewijzigd kan worden aangemerkt. Bij die beoordeling speelt ook een rol de vraag in hoeverre het deskundigenbericht zich richt op de enkele herbeoordeling van omstandigheden waarvan de uiteindelijke weging aan de strafrechter is overgelaten. Dit een en ander in aanmerking genomen kan de omstandigheid dat het misinterpretatie- en elaboratiescenario, naar de opvatting van prof. Derksen, buiten beschouwing is gebleven, niet worden opgevat als een nieuw of gewijzigd deskundigeninzicht.

Ook overigens bevatten de in het rapport van prof. Derksen verwoorde conclusies noch de daaraan voorafgaande beschouwingen feiten of omstandigheden die kunnen worden beschouwd als een gegeven in de zin van artikel 457 Sv en dat het ernstige vermoeden wekt als in 5.1 bedoeld.

Voor zover de aanvraag zich erop beroept dat de veroordeelde aangifte heeft gedaan tegen [betrokkene], kan dit niet worden beschouwd als een gegeven in de zin van artikel 457 Sv. De melding die in de aangifte wordt gedaan van chantage door [betrokkene] berust niet op objectieve en toetsbare informatie, nu de aanvrager zelf daarvan de enige bron is.

Uit hetgeen hiervoor is overwogen vloeit voort dat de aanvraag kennelijk ongegrond is, zodat als volgt moet worden beslist.

De Hoge Raad acht geen grond aanwezig tot inwilliging van het subsidiair gedane verzoek tot het (doen) instellen van een nader onderzoek.

De Hoge Raad verklaart de aanvraag niet-ontvankelijk voor zover gedaan door [de zuster] en wijst de aanvraag tot herziening af voor zover gedaan door [de moeder].

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 10-01-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:31

Zaaknummer: 16/02322

Rechters: W.A.M. van Schendel, H.A.G. Splinter-van Kan en A.L.J. van Strien

Advocaten: M. Wezepoel

Wetsartikelen: 457 Sv en 458 Sv

RECHTSPRAAK

Kan de rechter een taakstraf opleggen voor een zedendelict?

Het middel klaagt over de motivering van de strafoplegging.

Mede gelet op deze wetsgeschiedenis is op grond van artikel 22b lid 1 aanhef en onder a Sr een taakstraf alleen uitgesloten indien daadwerkelijk een ernstige inbreuk is gemaakt op de lichamelijke integriteit van het slachtoffer. Of daarvan sprake is hangt af van de omstandigheden van het geval.

Op zichzelf neemt het middel terecht tot uitgangspunt dat artikel 22b lid 1 aanhef en onder a Sr slechts van toepassing is in geval van een daadwerkelijk ernstige inbreuk op de lichamelijke integriteit van het slachtoffer. Het middel klaagt echter tevergeefs dat het hof de strafoplegging niet toereikend heeft gemotiveerd. Het middel miskent dat het hof de strafoplegging niet alleen heeft gebaseerd op hetgeen het heeft overwogen over de psychische gevolgen die het desbetreffende zedendelict heeft gehad voor het slachtoffer, maar dat het hof aan de strafoplegging mede ten grondslag heeft gelegd dat het opleggen van een taakstraf niet passend is gelet op de ernst van de beide bewezenverklaarde feiten.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 24-01-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:66

Zaaknummer: 15/02377

Rechters: W.A.M. van Schendel, H.A.G. Splinter-van Kan en A.L.J. van Strien

Advocaten: M. Berndsens

Wetsartikelen: 22b Sr

RECHTSPRAAK

De bewezenverklaring ter zake van bedreiging met zware mishandeling is onvoldoende met redenen omkleed, nu uit de door het hof gebezigde bewijsmiddelen niet kan volgen dat de inhoud van het dreigende sms-bericht ter kennis is gekomen van de betrokkene.

Het middel klaagt dat de bewezenverklaring in de zaak met parketnummer 16/198646-13 onvoldoende met redenen is omkleed, nu uit de door het hof gebezigde bewijsmiddelen niet kan volgen dat de inhoud van het sms-bericht ter kennis is gekomen van de dochter van [betrokkene 1].

Voor een veroordeling ter zake van bedreiging met zware mishandeling is onder meer vereist dat de bedreigde daadwerkelijk op de hoogte is geraakt van de bedreiging, waardoor bij de bedreigde in redelijkheid de vrees kon ontstaan dat deze zwaar lichamelijk letsel zou kunnen oplopen (vgl. HR 7 oktober 2014, ECLI:NL:HR:2014:2916, NJ 2014/489).

Aangezien uit de door het hof gebezigde bewijsmiddelen niet zonder meer kan worden afgeleid dat de inhoud van het sms-bericht ter kennis is gekomen van de dochter van [betrokkene 1], is de bestreden uitspraak niet naar de eis der wet met redenen omkleed.

Het middel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak maar uitsluitend wat betreft de beslissingen ter zake van het in de zaak met parketnummer 16/198646-13 ten laste gelegde en de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Leeuwarden, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 10-01-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:24

Zaaknummer: 15/03063

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en A.L.J. van Strien

Advocaten: R.J. Baumgardt

Wetsartikelen: 285 Sr

RECHTSPRAAK

Hoge Raad herhaalt dat wanneer volgens de BRP verdachte naar een ander land is vertrokken, eerst dan mag worden aangenomen dat zijn woon- of verblijfplaats in het buitenland niet bekend is indien bij de desbetreffende gemeente – zonder resultaat – navraag is gedaan.

Het middel klaagt over het oordeel van het hof dat de dagvaarding in hoger beroep rechtsgeldig is betekend.

In HR 30 maart 2010, ECLI:NL:HR:2010:BL0616, NJ 2010/198 is beslist dat wanneer volgens opgave van de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens (= GBA) – thans basisregistratie personen (= BRP) – de verdachte naar een ander land is vertrokken, eerst dan mag worden aangenomen dat zijn woon- of verblijfplaats in het buitenland niet bekend is indien bij de desbetreffende gemeente – zonder resultaat – navraag is gedaan of hij bij zijn vertrek de voor de uitreiking van de gerechtelijke mededelingen benodigde adresgegevens heeft opgegeven en of die gegevens zijn geadministreerd.

Dit moet – thans – aldus worden verstaan dat ingeval de ten name van de verdachte gestelde Informatiestaat Strafrechtsketendatabank-persoon (= Informatiestaat SKDB-persoon) in de rubriek ‘huidig BRP-adres’ een aanknopingspunt bevat voor het vermoeden dat de verdachte een woon- of verblijfplaats in het buitenland heeft, navraag moet worden gedaan of zijn adresgegevens zijn geadministreerd in de databank Registratie Niet-Ingezetenen (= RNI).

Het middel berust op de opvatting dat bovenstaande verplichting tot het doen van navraag ook geldt indien in de Informatiestaat SKDB-persoon in een andere rubriek, te weten de rubriek ‘laatst opgegeven woon- of verblijfplaats’, waarmee wordt bedoeld op het laatste bij de identiteitsvaststelling door de verdachte opgegeven adres, weliswaar een buitenland is vermeld doch niet een adres, zoals in dit geval de registratie: Groot-Brittannië. Die opvatting is echter onjuist.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 10-01-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:27

Zaaknummer: 14/03373

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu en E.F. Faase

Advocaten: B.P. de Boer

Wetsartikelen: 261 Sv

RECHTSPRAAK

Slagende bewijsmotiveringklacht dat het aannemen van een valse hoedanigheid niet zonder meer kan volgen uit de bewijsmiddelen.

Het middel klaagt dat het onder 5 en 6 bewezenverklaarde, voor zover betrekking hebbend op het aannemen van een valse hoedanigheid, niet kan volgen uit de gebezigde bewijsmiddelen.

Aangezien de bewezenverklaring van het onder 5 en 6 ten laste gelegde, voor zover inhoudende dat de verdachte telkens door het aannemen van een valse hoedanigheid [betrokkene 1], respectievelijk [betrokkene 2], heeft bewogen tot afgifte van een geldbedrag van € 55, respectievelijk € 41,20, niet zonder meer kan worden afgeleid uit de gebezigde bewijsmiddelen, is de bestreden uitspraak niet naar de eis der wet met redenen omkleed. Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de beslissingen ter zake van het onder 5 en 6 ten laste gelegde en de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 10-01-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:20

Zaaknummer: 13/04938

Rechters: W.A.M. van Schendel, B.C. de Savornin Lohman, J. de Hullu, H.A.G. Splinter-van Kan en V. van den Brink

Advocaten: B.P. de Boer

Wetsartikelen: 326 Sr

RECHTSPRAAK

Slagende klacht dat het ten laste gelegde niet uit de gebezigde bewijsmiddelen kan worden afgeleid.

Het middel klaagt onder meer dat de bewezenverklaring van het onder 1 ten laste gelegde niet uit de gebezigde bewijsvoering kan worden afgeleid.

Aangezien de bewezenverklaring van het onder 1 ten laste gelegde niet zonder meer kan worden afgeleid uit de door het hof gebezigde bewijsvoering, is de bestreden uitspraak in zoverre niet naar de eis der wet met redenen omkleed.

Het middel is in zoverre terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak maar uitsluitend wat betreft de beslissingen ten aanzien van het onder 1 ten laste gelegde en de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 10-01-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:29

Zaaknummer: 16/00116

Rechters: W.A.M. van Schendel, H.A.G. Splinter-van Kan en V. van den Brink

Advocaten: J. Kuiper

Wetsartikelen: 45 Sr, 326 Sr en 359 Sv

RECHTSPRAAK

Hoge Raad wijst aanvraag tot herziening af.

De aanvraag tot herziening is aan dit arrest gehecht en maakt daarvan deel uit.

De aanvraag berust op de stelling dat sprake is van een gegeven als bedoeld in artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv.

Als grondslag voor een herziening kan, voor zover hier van belang, krachtens artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv slechts dienen een door bescheiden gestaafd gegeven dat bij het onderzoek op de terechtzitting aan de rechter niet bekend was en dat het ernstige vermoeden wekt dat indien dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid hetzij tot een vrijspraak van de gewezen verdachte, hetzij tot een ontslag van alle rechtsvervolging, hetzij tot de niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie, hetzij tot de toepassing van een minder zware strafbepaling.

De aanvraag berust op de volgende twee gronden: (i) Het ernstige vermoeden bestaat dat het hof de aanvrager had vrijgesproken van feit 1 als het bekend was geweest met het bij de aanvraag gevoegde rapport van F.R.W. van de Goot, arts en forensisch patholoog, verbonden aan The Maastricht Forensic Institute, van 2 januari 2014, inhoudende – kort gezegd – dat er geen bewijs is dat verstikking de enig mogelijke doodsoorzaak is en dat hart- en longfunctieverlies als andere mogelijke doodsoorzaak niet kan worden uitgesloten.

(ii) Het ernstige vermoeden bestaat dat het hof de aanvrager – vanwege het verband dat ‘in de visie van de rechter’ bestond tussen feit 1 en feit 2 – ook had vrijgesproken van feit 2 als het bekend was geweest met het onder (i) genoemde rapport, alsmede met de bij de aanvraag overgelegde verklaringen van [betrokkene 1] en [betrokkene 2].

Gelet op deze deskundigenberichten moet geconstateerd worden dat het oordeel van de deskundigen uiteenloopt over de vraag of de doodsoorzaak van [slachtoffer] ook een andere kan zijn geweest dan, gelijk onder 1 is bewezenverklaard, alleen verstikking. De deskundige Van de Goot wijst op ziekelijke afwijkingen aan longen en hart die de dood kunnen hebben veroorzaakt, doch de deskundige Soerdjbalie-Maikoe sluit die mogelijkheid uit en onderschrijft de bevindingen in het sectierapport van de deskundige Visser die slechts wijzen

op verstikking. In aanmerking genomen dat de deskundige Van de Goot dood door verstikking ook niet uitsluit, moet worden geoordeeld dat diens rapport niet een ernstig vermoeden wekt als onder 5.1 bedoeld.

De aanvraag voor zover gericht tegen het onder 1 bewezenverklaarde feit is dan ook ongegrond.

Dit brengt mee dat, voor zover in de aanvraag ervan wordt uitgegaan dat de daarin gestelde andere doodsoorzaak ook een ander licht werpt op het onder 2 bewezenverklaarde feit, de aanvraag geen nadere bespreking behoeft.

Met betrekking tot feit 2 heeft de aanvrager voorts de twee onder 5.2 sub (ii) genoemde verklaringen in het geding gebracht. Van die verklaringen kan niet worden gezegd dat het hof met de inhoud of strekking daarvan niet bekend was.

- De verklaring van [betrokkene 1] – de oom van [slachtoffer] – van 25 augustus 2014 houdt in dat hij zijn destijds afgelegde verklaring in zoverre aanvult dat [slachtoffer] vaak de aanvrager ‘de schuld van dingen’ gaf, uit angst om zelf de schuld te krijgen van haar moeder. Gelijk in de aanvraag wordt gesteld, hebben zowel de moeder van [slachtoffer] als de kinderpsychiater reeds ten overstaan van de rechter-commissaris in gelijke zin verklaard.

- De verklaring van de moeder van [slachtoffer] – [betrokkene 2] – van 1 juli 2015 houdt in dat [slachtoffer] in mei 1994 aan haar heeft verteld dat zij het azijnzuur zelf heeft gedronken en dat zij, de moeder, heeft gezien dat de aanvrager [slachtoffer] melk had laten drinken, opdat [slachtoffer] zou overgeven. Uit hetgeen in de aanvraag onder 22-27 wordt aangevoerd, blijkt reeds dat de mogelijkheid dat [slachtoffer] het azijnzuur uit eigen beweging tot zich heeft genomen, in het vooronderzoek reeds omstandig aan de orde is gekomen.

De aanvraag is dus ook in zoverre ongegrond.

De Hoge Raad wijst de aanvraag tot herziening af.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 10-01-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:25

Zaaknummer: 16/00145

Rechters: A.J.A. van Dorst, B.C. de Savornin Lohman en M.J. Borgers

Advocaten: J.J. Serrarens

Wetsartikelen: 457 Sv

RECHTSPRAAK

Falende klachten over de onjuiste maatstaftoepassing door de rechtbank, onbegrijpelijke vaststelling van het gevorderde ontnemingsbedrag en onbegrijpelijk oordeel over de proportionaliteit van de beslagen in het licht van het gevorderde ontnemingsbedrag.

Advocaat-generaal W.H. Vellinga heeft geconcludeerd tot vernietiging van de bestreden beschikking en tot verwijzing van de zaak naar het Gerechtshof Amsterdam teneinde op het bestaande klaagschrift opnieuw te worden behandeld en afgedaan.

Het middel komt met motiveringsklachten op tegen de beslissing van de rechtbank op het namens de klagers ingediende klaagschrift.

Voor zover het middel klaagt dat de rechtbank bij de beoordeling van het klaagschrift niet de juiste maatstaf heeft toegepast, immers ten onrechte niet heeft beoordeeld of zich niet het geval voordoet dat het hoogst onwaarschijnlijk is dat de strafrechter, later oordelend, de betrokkene een verplichting tot betaling van een geldbedrag ter ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel zal opleggen, faalt het bij gebrek aan feitelijke grondslag. In de overwegingen van de rechtbank ligt de toepassing van die maatstaf besloten.

Het middel klaagt voorts over de vaststelling door de rechtbank dat de vordering tot ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel thans in totaal € 829.115,27 bedraagt. In aanmerking genomen het verhandelde in raadkamer, is het oordeel van de rechtbank dat van dit bedrag moet worden uitgegaan, niet onbegrijpelijk. De klacht faalt.

Het middel klaagt ten slotte over het oordeel van de rechtbank dat handhaving van de ten laste van de klagers gelegde beslagen in de gegeven omstandigheden disproportioneel is voor zover deze beslagen het bedrag van € 829.115,27 te boven gaan. Gelet op de door de rechtbank aan de hand van de door haar daaraan ten grondslag gelegde feiten en omstandigheden gemaakte afweging van enerzijds het belang van strafvordering en anderzijds de belangen van de klagers, is dat oordeel niet onbegrijpelijk. Ook in zoverre is het middel tevergeefs voorgesteld.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 10-01-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:30

Zaaknummer: 16/02114

Rechters: W.A.M. van Schendel, H.A.G. Splinter-van Kan en A.L.J. van Strien

Wetsartikelen: 94 Sv en 552a Sv

RECHTSPRAAK

Kan in de strafmotivering voor een eerdere veroordeling worden verwezen naar een strafbeschikking?

Het middel klaagt over de strafmotivering, in het bijzonder over de overweging van het hof dat de verdachte 'blijkens een hem betreffend Uittreksel Justitiële Documentatie van 29 september 2015 eerder meermalen ter zake van rijden onder invloed [is] veroordeeld'.

Het middel berust kennelijk op de opvatting dat in het kader van de in artikel 359 lid 5 Sv bedoelde redenen die de strafoplegging hebben bepaald, een onherroepelijke strafbeschikking niet kan worden gelijkgesteld met een onherroepelijke veroordeling door de strafrechter. Die opvatting is echter onjuist.

De vaststelling van het hof dat de verdachte blijkens een hem betreffend Uittreksel Justitiële Documentatie van 29 september 2015 eerder 'meermalen ter zake van rijden onder invloed [is] veroordeeld', is niet onbegrijpelijk aangezien voormeld uittreksel te dier zake naast een onherroepelijke veroordeling door de politierechter een tweetal onherroepelijke strafbeschikkingen vermeldt.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 03-01-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:7

Zaaknummer: 16/00102

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu en A.L.J. van Strien

Advocaten: B.P. de Boer

Wetsartikelen: 359 Sv

RECHTSPRAAK

Slagende klacht dat de ongegrondverklaring van het beklag getuigt van een onjuiste rechtsopvatting.

Het middel klaagt dat de ongegrondverklaring van het beklag getuigt van een onjuiste rechtsopvatting, dan wel onbegrijpelijk is.

In geval van een beklag van de beslagene tegen een op de voet van artikel 94 Sv gelegd beslag dient de rechter a. te beoordelen of het belang van strafvordering het voortduren van het beslag vordert, en zo neen, b. de teruggave van het in beslag genomen voorwerp te gelasten aan de beslagene, tenzij een ander redelijkerwijs als rechthebbende ten aanzien van dat voorwerp moet worden beschouwd. In dit laatste geval moet het klaagschrift van de beslagene ongegrond worden verklaard en kan, mits de hiervoor bedoelde ander zelf een klaagschrift heeft ingediend, de teruggave aan die rechthebbende worden gelast (vgl. HR 28 september 2010, ECLI:NL:HR:2010:BL2823, *NJ* 2010/654, r.o. 2.8).

Ingevolge artikel 116 lid 1 Sv doet het Openbaar Ministerie de in beslag genomen voorwerpen teruggeven aan de beslagene, zodra het belang van strafvordering zich daartegen niet meer verzet. In het systeem van de wet ligt aldus besloten dat, indien het Openbaar Ministerie bij de behandeling van een beklag als bedoeld in artikel 552a Sv te kennen geeft van oordeel te zijn dat het belang van strafvordering zich niet meer tegen de gevraagde teruggave verzet, de rechter, zonder zelf in een beoordeling van dit laatste punt te treden, op het klaagschrift dient te beslissen (vgl. HR 28 september 2010, ECLI:NL:HR:2010:BL2823, *NJ* 2010/654, r.o. 2.10).

Uit de in 2.2 weergegeven overwegingen van de rechtbank blijkt dat de officier van justitie zich op het standpunt heeft gesteld dat het strafvorderlijk belang zich niet verzet tegen teruggave van de in beslag genomen auto. Tevens blijkt uit deze overwegingen dat de rechtbank het klaagschrift van [betrokkene 1] ongegrond heeft verklaard, nu zij haar standpunt dat zij de rechtmatige eigenaar van de auto is, niet heeft kunnen onderbouwen met stukken. Gelet op het in 2.3 en 2.4 overwogene had de rechtbank het beklag derhalve gegrond moeten verklaren en op de voet van artikel 552a lid 7 Sv de daarmee overeenkomende last behoren te geven.

Het middel is gegrond.

Aantekening verdient het volgende.

De Hoge Raad heeft in zijn (overzichts)beschikking van 28 september 2010, ECLI:NL:HR:2010:BL2823, *NJ* 2010/654 met betrekking tot de toetsingsmaatstaf voor de beoordeling van de handhaving van een op de voet van artikel 94 Sv gelegd beslag het volgende overwogen:

‘2.11. In een geval waarin het belang van strafvordering het voortduren van een op de voet van art. 94 Sv gelegd beslag niet meer vordert en waarin een derde – als zodanig kan ook gelden degene onder wie het beslag feitelijk is gelegd, maar tegen wie het strafrechtelijk onderzoek niet is gericht – op de voet van art. 552a Sv een klaagschrift heeft ingediend strekkende tot teruggave, dient de rechter te beoordelen of de klager die stelt rechthebbende te zijn, inderdaad redelijkerwijs als rechthebbende op het inbeslaggenomene kan worden aangemerkt.’

De tussen gedachtestrepen gezette zinsnede had het oog op de situatie dat degene tegen wie het strafrechtelijk onderzoek is gericht het voor beslag vatbare voorwerp in de feitelijke macht heeft gebracht van een ander. Bij nader inzien moet worden geoordeeld dat er geen reden is die ander, onder wie op de voet van artikel 94 Sv beslag is gelegd, als ‘derde’ en niet als beslagene aan te merken. Indien het belang van strafvordering niet (meer) aanwezig is, dient het in beslag genomen voorwerp aan deze, als beslagene, te worden teruggegeven. Rechtsoverweging 2.11 van de (overzichts)beschikking van 28 september 2010 dient derhalve te worden gelezen zonder deze zinsnede.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden beschikking en wijst de zaak terug naar de Rechtbank Midden-Nederland, zittingsplaats Utrecht, opdat de zaak in zoverre op het bestaande klaagschrift opnieuw wordt behandeld en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 03-01-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:3

Zaaknummer: 15/03314

Rechters: W.A.M. van Schendel, H.A.G. Splinter-van Kan en Y. Buruma

Advocaten: prof. mr. J.S. Nan

Wetsartikelen: 552a Sv en 94 Sv

RECHTSPRAAK

Het hof heeft de schatting van het wederrechtelijk verkregen voordeel ontoereikend gemotiveerd.

Het middel klaagt dat het hof de schatting van het wederrechtelijk verkregen voordeel ontoereikend heeft gemotiveerd.

In het arrest HR 26 maart 2013, ECLI:NL:HR:2013:BV9087, NJ 2013/544, is het volgende overwogen en beslist.

(i) Krachtens artikel 511f Sv kan de schatting van het op geld waardeerbare wederrechtelijk verkregen voordeel slechts worden ontleend aan wettige bewijsmiddelen. Ingevolge artikel 511e lid 1 Sv (in eerste aanleg) en artikel 511g lid 2 Sv (in hoger beroep) is op de uitspraak op een vordering tot ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel artikel 359 lid 3 Sv van overeenkomstige toepassing. Dat betekent dat die uitspraak de bewijsmiddelen moet vermelden waaraan de schatting van het wederrechtelijk verkregen voordeel is ontleend met weergave van de inhoud daarvan, voor zover bevattende de voor die schatting redengevende feiten en omstandigheden.

(ii) Als wettig bewijsmiddel zal veelal een (in het kader van een strafrechtelijk financieel onderzoek opgesteld) financieel rapport in het geding zijn gebracht met een beredeneerde, al dan niet door de methode van vermogensvergelijking verkregen, begroting van het bedrag waarop het wederrechtelijk verkregen voordeel kan worden geschat. Een dergelijk rapport is doorgaans zo ingericht dat daarin onder verwijzing naar of samenvatting van aan de inhoud van andere wettige bewijsmiddelen ontleende gegevens gevolgtrekkingen worden gemaakt omtrent de verschillende posten die door de opsteller(s) van het rapport aan het totale wederrechtelijk verkregen voordeel ten grondslag worden gelegd.

In beginsel staat geen rechtsregel eraan in de weg om de schatting van het wederrechtelijk verkregen voordeel uitsluitend op de inhoud van een financieel rapport als zojuist bedoeld te doen berusten.

(iii) Indien en voor zover een in het financieel rapport gemaakte gevolgtrekking is ontleend aan de inhoud van één of meer wettige, voldoende nauwkeurig in dat rapport aangeduide

bewijsmiddelen en die gevolgtrekking – blijkens vaststelling door de rechter – door of namens de betrokkene niet of onvoldoende gemotiveerd is betwist, kan de rechter bij de opgave van de bewijsmiddelen waaraan de schatting van het wederrechtelijk verkregen voordeel is ontleend, volstaan met de vermelding van (het onderdeel van) het financieel rapport als bewijsmiddel waaraan de schatting (in zoverre) is ontleend en het weergeven van die gevolgtrekking uit het rapport.

(iv) Indien door of namens de betrokkene zo een gevolgtrekking wel voldoende gemotiveerd is betwist, dienen aan de motivering van de schatting van het wederrechtelijk verkregen voordeel nadere eisen te worden gesteld. In dat geval zal de rechter in zijn overwegingen met betrekking tot die schatting moeten motiveren op grond waarvan hij ondanks hetgeen door of namens de betrokkene tegen die gevolgtrekking en de onderliggende feiten en omstandigheden is aangevoerd, die gevolgtrekking aanvaardt. Indien de rechter de aan het financieel rapport of aan andere wettige bewijsmiddelen ontleende feiten en omstandigheden, die hij bij zijn oordeel daaromtrent betreft en die redengevend zijn voor de schatting van het wederrechtelijk verkregen voordeel, in de overwegingen (samengevat) weergeeft onder nauwkeurige vermelding van de vindplaatsen daarvan, is aan de uit artikel 359 lid 3 Sv voortvloeiende verplichting voldaan.

Het hof heeft de schatting van het wederrechtelijk verkregen voordeel gebaseerd op het verschil tussen de legale inkomsten van de betrokkene en de door hem gedane uitgaven. Het middel bevat allereerst de klacht dat het hof de schatting van het bedrag van de legale inkomsten ontoereikend heeft gemotiveerd.

Het hof heeft de schatting van het bedrag van de legale inkomsten ter hoogte van € 13.816 gebaseerd op het bedrag aan de 'inkomsten uit de ABW' die door de betrokkene zijn genoten. Daartoe heeft het hof verwezen naar het als bewijsmiddel 2 gebezigde proces-verbaal van [verbalisant 2] inzake de inkomsten en uitgaven van de betrokkene. Het hof heeft vastgesteld dat de op die inkomsten betrekking hebbende gevolgtrekking in dit proces-verbaal namens de betrokkene onvoldoende concreet gemotiveerd is betwist.

Gelet op hetgeen onder 2.3 is vooropgesteld en in aanmerking genomen dat voormeld proces-verbaal niet als gevolgtrekking inhoudt dat aan de betrokkene een bedrag van in totaal € 13.816 is uitgekeerd terwijl het evenmin inhoudt hoe vaak aan betrokkene een bedrag van € 628 is uitgekeerd, is het oordeel van het hof dat de betrokkene € 13.816 heeft genoten aan inkomsten uit de ABW niet toereikend gemotiveerd. Daaraan doet niet af dat het hof in zijn onder 2.2.1 weergegeven overweging heeft verwezen naar de bij dat proces-verbaal behorende bijlagen, omdat een specificatie van de van belang zijnde bijlagen ontbreekt.

Ook overigens biedt de bewijsvoering van het hof geen steun aan de vaststelling van het hof dat de betrokkene € 13.816 heeft genoten aan inkomsten uit de ABW, nu daarin niet met voldoende nauwkeurigheid de bewijsmiddelen zijn aangeduid waaraan de voor de vaststelling van meergenoemd bedrag van € 13.816 relevante gegevens zijn ontleend.

Het middel klaagt voorts dat het hof de schatting van het bedrag van de dagelijkse uitgaven, de bijzondere uitgaven en de *money transfers* ontoereikend heeft gemotiveerd.

Het hof heeft de schatting van het bedrag van de dagelijkse uitgaven, de bijzondere uitgaven en de uitgaven voor *money transfers* – door het hof tezamen aangeduid als ‘verschillende uitgaven’ – gebaseerd op het als bewijsmiddel 2 gebezigde proces-verbaal van [verbalisant 2] inzake de inkomsten en uitgaven van de betrokkene. Het hof heeft voorts vastgesteld dat de op die uitgaven betrekking hebbende gevolgtrekking in dit proces-verbaal namens de betrokkene onvoldoende concreet gemotiveerd is betwist. In het midden kan blijven of, zoals door de steller van het middel wordt betoogd, het oordeel van het hof dat de post ‘uitgaven voor stortingen’ (waarmee kennelijk wordt bedoeld op de *money transfers*) onvoldoende concreet is betwist, onbegrijpelijk is, omdat ook indien dat oordeel van het hof tot uitgangspunt wordt genomen, de schatting van het bedrag van de verschillende uitgaven ontoereikend is gemotiveerd. Daarvoor is het navolgende van belang.

Het hof heeft de schatting van het bedrag van de dagelijkse uitgaven, de bijzondere uitgaven en de *money transfers* ontoereikend gemotiveerd, in aanmerking genomen dat in het als bewijsmiddel 2 gebezigde proces-verbaal van [verbalisant 2] in onvoldoende mate de gegevens zijn vermeld op grond waarvan de gevolgtrekking is gemaakt omtrent het bedrag van die uitgaven. In relatie tot het bedrag van de dagelijkse uitgaven ter hoogte van € 14.024 ontbreken in het bijzonder de gehanteerde referentiebudgetten van het NIBUD, terwijl evenmin met voldoende nauwkeurigheid de bewijsmiddelen zijn aangeduid waaraan de gegevens zijn ontleend die relevant zijn voor de omvang van de bestedingen voor kleding, schoenen en het gebruik van mobiele telefoons. Daaraan doet niet af dat het hof in zijn onder 2.2.2 weergegeven overweging heeft verwezen naar de bij dat proces-verbaal behorende bijlagen, omdat een specificatie van de van belang zijnde bijlagen ontbreekt. Wat betreft het bedrag van de bijzondere uitgaven worden in het genoemde proces-verbaal van [verbalisant 2] twee verschillende bedragen genoemd | in de rubriek ‘Bijzondere uitgaven’ een bedrag van € 6.862 en in de rubriek ‘Samenvattend’ een bedrag van € 7.012 | zonder dat het hof heeft gemotiveerd waarom het bij de schatting van het voordeel is uitgegaan van het laatstgenoemde bedrag. Met betrekking tot de *money transfers* wordt in het genoemde proces-verbaal van [verbalisant 2] melding gemaakt van ‘de informatie zoals beschikbaar gesteld door het Grens Wissel Kantoor’ omtrent *money transfers* naar Brazilië en Spanje. Bewijsmiddel 3 betreft twee exemplaren van een ‘GWK Money Transfer Transactieoverzicht’. In het

genoemde proces-verbaal van [verbalisant 2] staat evenwel niet vermeld op welke wijze de opsteller daarvan op basis van die transactieoverzichten tot het bedrag van € 904 is gekomen, terwijl dat bedrag evenmin rechtstreeks uit de transactieoverzichten kan volgen.

Het middel slaagt.

Het middel klaagt over het oordeel van het hof dat op het wederrechtelijk verkregen voordeel slechts een evenredig deel van het door de betrokkene en zijn drie medeveroordeelden aan de benadeelde partijen te betalen bedrag in mindering wordt gebracht. Betoogd wordt – kort gezegd – dat dit oordeel, gelet op een recente wijziging van artikel 36e Sr, blijk geeft van een onjuiste rechtsopvatting.

Aan het middel ligt de opvatting ten grondslag dat de onder 3.3 weergegeven wijziging van het voorschrift van thans artikel 36e lid 9 Sr – mede gelet op de door de wetgever beoogde bescherming van de belangen van de benadeelde – met zich brengt dat, ook indien sprake is van hoofdelijke verbondenheid in de verplichting tot vergoeding van schade, het volledige bedrag van de vordering van de benadeelde derde of het ten behoeve van het slachtoffer aan de Staat te betalen bedrag in mindering moet worden gebracht op de omvang van het bedrag waarop het wederrechtelijk verkregen voordeel wordt geschat. Die opvatting vindt evenwel geen steun in de tekst van de wet en de wetsgeschiedenis.

Het middel faalt.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en verwijst de zaak naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 03-01-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:8

Zaaknummer: 14/05390

Rechters: A.J.A. van Dorst, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Advocaten: Th.J. Kelder

Wetsartikelen: 36e Sr

RECHTSPRAAK

Nederlandse Beroepsorganisatie van accountants een vereniging in de zin van artikel 11 EVRM?

Het middel klaagt onder meer over de verwerping van het verweer dat artikel 41 lid 2 Wet op het accountantsberoep (Wab) buiten toepassing moet blijven wegens strijd met artikel 11 EVRM.

Blijkens de in 2.2.2 weergegeven bepalingen vloeit rechtstreeks uit de wet voort dat degene die in het accountantsregister is ingeschreven, lid is van de NBA. Het in het middel bedoelde verweer steunt op de opvatting dat dit verplichte lidmaatschap in strijd is met het door artikel 11 EVRM beschermde recht van vrije vereniging.

De overwegingen van het hof, weergegeven onder 2.3.2, moeten aldus worden verstaan dat het heeft geoordeeld dat de NBA niet kan worden aangemerkt als een ‘vereniging’ – in de authentieke verdragstalen: ‘association’ – in de zin van artikel 11 EVRM en dat de in die bepaling verwoorde vrijheid van vereniging daarom niet in de weg staat aan de toepassing van artikel 41 lid 2 Wab. Dat oordeel is juist, aangezien de NBA blijkens de onder 2.2.3 genoemde bepalingen van de Wab een bij wet ingestelde beroepsorganisatie is, die is ingebed in publiekrechtelijke structuren, die administratieve, regelgevende en toezichthoudende bevoegdheden heeft en die doelstellingen nastreeft van algemeen belang.

Uit het vorenoverwogene volgt dat het hof het verweer terecht heeft verworpen zodat de klacht faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 20-12-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:2910

Zaaknummer: 15/03236

Rechters: A.J.A. van Dorst, E.S.G.N.A.I. van de Griend en E.F. Faase

Advocaten: J.P. van A Schaik

Wetsartikelen: 41 Wab

RECHTSPRAAK

Slagende klacht dat het hof niet zonder nadere motivering het geheel van het wederrechtelijk verkregen voordeel aan de betrokkene toe heeft kunnen rekenen.

Het middel bevat onder meer de klacht dat het oordeel van het hof dat het wederrechtelijk verkregen voordeel geheel aan de betrokkene moet worden toegerekend zonder nadere motivering niet begrijpelijk is.

De omstandigheid dat uit de kwalificatie van hetgeen ten laste van de betrokkene in de hoofdzaak is bewezenverklaard volgt dat de betrokkene het feit niet alleen heeft gepleegd, behoeft niet eraan in de weg te staan dat de rechter het wederrechtelijk verkregen voordeel geheel aan de betrokkene toerekent. Onder omstandigheden is evenwel een nadere motivering vereist om een zodanige toerekening begrijpelijk te doen zijn. Dat is bijvoorbeeld het geval indien, in verband met hetgeen door of namens de betrokkene ter terechtzitting in hoger beroep is aangevoerd, voldoende aanknopingspunten bestaan voor de aannemelijkheid dat het voordeel over meer daders moet worden verdeeld (vgl. HR 15 oktober 2013, ECLI:NL:HR:2013:961, *NJ* 2013/517).

Het hof heeft kennelijk geoordeeld dat het uit de bewezenverklaarde feiten wederrechtelijk verkregen voordeel van € 25.345,86 in zijn geheel aan de betrokkene moet worden toegerekend. In aanmerking genomen hetgeen door de betrokkene ter terechtzitting in hoger beroep is verklaard, is dat oordeel niet zonder meer begrijpelijk. Voor zover het middel hierover klaagt, is het terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 20-12-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:2918

Zaaknummer: 15/02729

Rechters: W.A.M. van Schendel, H.A.G. Splinter-van Kan en V. van den Brink

Advocaten: E.M. Witjens en L.E.G. van der Hut

Wetsartikelen: 359 Sv en 36e Sr

RECHTSPRAAK

Hoge Raad wijst overzichtsarrest oplichting.

Artikel 326 lid 1 Sr bevat, als eerste bepaling van titel XXV van het Tweede Boek waarin verschillende vormen van bedrog strafbaar zijn gesteld, een algemene strafbaarstelling van ‘oplichting’. Voor een veroordeling wegens oplichting is onder meer vereist dat sprake is van het bezigen van één of meer van de in die bepaling specifiek aangeduide oplichtingsmiddelen: het aannemen van een valse naam of van een valse hoedanigheid, het gebruik van listige kunstgrepen of het gebruik van een samenweefsel van verdichtfels. Gebleken is dat in zaken over oplichting in de praktijk regelmatig vragen rijzen die verband houden met de precieze aard van deze oplichtingsmiddelen en de onderlinge samenhang van die middelen. De hierna volgende vooropstellingen beogen – zonder streven naar volledigheid – enkele uit eerdere rechtspraak voortvloeiende min of meer algemene aandachtspunten en beperkingen weer te geven en met elkaar in verband te brengen, en aldus een hulpmiddel te bieden bij de beantwoording van vragen over het gebruik van oplichtingsmiddelen in concrete gevallen.

Artikel 326 lid 1 Sr luidt:

‘Hij die, met het oogmerk om zich of een ander wederrechtelijk te bevoordelen, hetzij door het aannemen van een valse naam of van een valse hoedanigheid, hetzij door listige kunstgrepen, hetzij door een samenweefsel van verdichtfels, iemand beweegt tot de afgifte van enig goed, tot het verlenen van een dienst, tot het ter beschikking stellen van gegevens, tot het aangaan van een schuld of tot het teniet doen van een inschuld, wordt, als schuldig aan oplichting, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vijfde categorie.’

De memorie van toelichting bij het wetsvoorstel dat heeft geleid tot de vaststelling van het Wetboek van Strafrecht houdt als inleiding op titel XXV, Bedrog, onder meer het volgende in:

‘Hier is niet het voorbeeld gevolgd van andere wetgevingen, die bedrog in genere straffen, indien de dader, met het oogmerk om zich of een ander wederrechtelijk te bevoordeelen, aan iemands vermogen schade toebrengt door hem in eene dwaling te brengen of te houden door het voorspiegelen van valsche of het verbergen van ware feiten. De vrees dat men door zoodanige algemeene bepaling van strafbaar bedrog ligt de grenzen overschrijdt, die de

strafwetgever zich behoort te stellen, is niet hersenschimmig. Veiliger weg slaat de wetgever in door de verschillende soorten van bedrog die hij strafbaar keurt, achtereenvolgens te kenmerken en daarbij op den voorgrond te stellen het misdrijf dat in onze rechtspraak, sedert de invoering van den franschen code, met den naam van oplichting (...) is bestempeld.' (H.J. Smidt, *Geschiedenis van het Wetboek van Strafrecht*, deel II, 1882, p. 545)

Met het in de wet omschrijven van specifieke oplichtingsmiddelen – het aannemen van een valse naam of van een valse hoedanigheid, het gebruik van listige kunstgrepen en/of het gebruik van een samenweefsel van verdichtsels – is beoogd het begrip 'oplichting' nader vorm en inhoud te geven. Daarmee wordt bewerkstelligd dat niet iedere vorm van bedrog – bijvoorbeeld bestaande uit niet meer dan het doen van een onware mededeling – en niet iedere toerekenbare tekortkoming in civielrechtelijke zin binnen het bereik van het strafrecht wordt gebracht als misdrijf met een strafmaximum van, kort gezegd, vier jaren gevangenisstraf.

In dit licht moeten ook betrekkelijk algemeen geformuleerde beperkende overwegingen over een bepaald oplichtingsmiddel in de rechtspraak van de Hoge Raad worden begrepen. Zo heeft de Hoge Raad geoordeeld dat voor het aannemen van een samenweefsel van verdichtsels sprake moet zijn van 'meer dan een enkele leugenachtige mededeling' en dat 'het enkele huren van een woning en het vervolgens in gebreke blijven de huurpenningen te voldoen op zichzelf – ook indien de huurder al voorzorg niet aan zijn betalingsverplichtingen te kunnen voldoen – niet oplevert het aannemen van een valse hoedanigheid noch een listige kunstgreep als bedoeld in art. 326 (...) Sr'. Zie in dit verband ook het arrest waarin aan de orde was het oordeel van het hof dat de enkele omstandigheid dat de verdachte via een website goederen te koop aanbood en bestellingen en betalingen van kopers accepteerde in het besef dat hij niet (langer) aan zijn leverings- of restitutieverplichtingen kon voldoen, niet kan worden aangemerkt als het aannemen van een valse hoedanigheid van een 'bonafide internetondernemer'. In deze en vergelijkbare beslissingen komt tot uitdrukking dat niet in alle gevallen waarin sprake is van bedrog, het handelen van de verdachte ook kan worden aangemerkt als oplichting.

In dit verband is van belang dat de wetgever in 1886 in titel XXV naast oplichting bepaalde andere vormen van bedrog strafbaar heeft gesteld (bijvoorbeeld artikel 327 Sr, bedrog bij verzekering), en dat de wetgever nadien aan deze titel nog uitbreiding heeft gegeven, bijvoorbeeld met artikel 326a Sr (flessentrekkerij), artikel 328bis Sr (oneerlijke mededinging door misleiding van het publiek) en recent artikel 326d Sr (acquisitiefraude). Voorts is in parlementaire behandeling een wetsvoorstel tot verdere uitbreiding van titel XXV door de invoering van een strafbaarstelling van online handelsfraude met de volgende inhoud:

‘hij die een beroep of een gewoonte maakt van het door middel van een geautomatiseerd werk verkopen van goederen of verlenen van diensten tegen betaling met het oogmerk om zonder volledige levering zich of een ander van de betaling van die goederen of diensten te verzekeren, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vijfde categorie.’

Als belangrijk gemeenschappelijk kenmerk van de verschillende in de delictsomschrijving opgenomen oplichtingsmiddelen kan worden genoemd dat de verdachte door een specifieke, voldoende ernstige vorm van bedrieglijk handelen bij een ander een onjuiste voorstelling van zaken in het leven wil roepen teneinde daarvan misbruik te kunnen maken.

Zo gaat het bij het gebruik van een samenweefsel van verdichtsels in de kern om gesproken en/of geschreven uitingen die bij die ander een op meer dan een enkele leugenachtige mededeling gebaseerde onjuiste voorstelling van zaken in het leven kunnen roepen. Een voorbeeld daarvan was aan de orde in het arrest waarin de verdachte investeerders in strijd met de waarheid voorhield dat de geïnvesteerde bedragen zouden worden terugbetaald met een jaarlijkse rente van 18%, terwijl hij noch de intentie had noch in staat was om de afspraken na te komen en hij door hem ondertekende ‘*promissory notes*’ afgaf teneinde te doen voorkomen dat de door hem gemaakte afspraken waren gegarandeerd. Uit dit voorbeeld blijkt dat van ‘meer dan een enkele leugenachtige mededeling’ niet slechts sprake kan zijn indien meerdere duidelijk van elkaar te scheiden leugens kunnen worden aangewezen, maar ook indien sprake is van een leugenachtige mededeling van voldoende gewicht, in combinatie met andere aan de verdachte toe te rekenen omstandigheden die tot misleiding van het beoogde slachtoffer kunnen leiden, zoals het misbruik van een tussen de verdachte en het beoogde slachtoffer bestaande vertrouwensrelatie.

Bij listige kunstgrepen gaat het in vergelijkbare zin in de kern om meer dan een enkele misleidende feitelijke handeling die een onjuiste voorstelling van zaken in het leven kan roepen. Een voorbeeld daarvan was aan de orde in het geval waarin de verdachte (met anderen) gebruik maakte van briefpapier van KPN teneinde een bank met een valse betaalopdracht te bewegen tot overboeking van een geldbedrag.

Bij de oplichtingsmiddelen die bestaan uit het aannemen van een valse naam of een valse hoedanigheid, gaat het er in de kern om dat het handelen van de verdachte ertoe kan leiden dat bij de ander een onjuiste voorstelling van zaken in het leven wordt geroepen met betrekking tot de ‘persoon’ van de verdachte, hetzij wat betreft diens naam, hetzij wat betreft diens hoedanigheid, waarbij die onjuiste voorstelling van zaken in het leven wordt geroepen teneinde daarvan misbruik te maken. Een voorbeeld van het hanteren van een valse naam was aan de orde in het arrest waarin de verdachte als autoverkoper werkzaam was en gefingeerde

orderbevestigingen invulde waarna hij zich telefonisch tegenover zijn werkgever voordeed als een medewerker van de bank en meedeelde dat de koopsom telefonisch was overgemaakt, welke mededeling hij aankondigde met het noemen van een andere naam dan de zijne. Een voorbeeld van het hanteren van een valse hoedanigheid was aan de orde in het arrest waarin de verdachte het in strijd met de waarheid voorstelde alsof hij 'voor de meter kwam' en daarbij zei dat voor het vervangen daarvan een eigen bijdrage moest worden betaald. Eveneens een valse hoedanigheid was aan de orde in het arrest waarin de verdachte zich in strijd met de waarheid voordeed als een belangstellende die voornemens was de hem voor een proefrit ter hand gestelde fiets terug te brengen en waarbij de werkwijze van de verdachte onder meer bestond uit het achterlaten van een (waardeloos) onderpand. De in de rechtspraak wel gebruikte formulering dat een verdachte zich als een 'bonafide' deelnemer aan het rechtsverkeer heeft gepresenteerd, is met betrekking tot het aannemen van een valse hoedanigheid slechts relevant als zo een presentatie als bonafide (potentiële) wederpartij berust op voldoende specifieke gedragingen die in de desbetreffende context erop zijn gericht bij het beoogde slachtoffer een onjuiste voorstelling van zaken in het leven te roepen teneinde daarvan misbruik te maken.

Hetgeen hiervoor is overwogen stelt voorts in het licht dat de in artikel 326 lid 1 Sr bedoelde oplichtingsmiddelen betrekking hebben op gedragingen die niet altijd scherp van elkaar te onderscheiden zijn. Daardoor kunnen concrete uitwerkingen van deze oplichtingsmiddelen onderling samenhang vertonen en elkaar overlappen. Er kunnen zich dus gevallen voordoen waarin hetzelfde gedrag van de verdachte meebrengt dat meerdere oplichtingsmiddelen zijn gebezigd. In zo een geval kan dit gedrag als het bezigen van meer dan een oplichtingsmiddel worden ten laste gelegd en bewezenverklaard; daarbij behoeft de rechter niet te kiezen uit die oplichtingsmiddelen omdat die keuze voor de strafrechtelijke betekenis van het bewezenverklarde niet van belang is.

Dat het bij de strafbaarstelling van oplichting gaat om gevallen waarin de verdachte bij een ander door een specifieke, voldoende ernstige vorm van bedrieglijk handelen een onjuiste voorstelling van zaken in het leven wil roepen teneinde daarvan misbruik te kunnen maken, brengt mee dat aldus niet slechts het vertrouwen wordt beschermd van die ander tegen vermogensnadeel dat hij lijdt, maar ook meer algemeen het vertrouwen dat het publiek ten behoeve van het maatschappelijk en economisch verkeer tot op zekere hoogte mag stellen in de oprechtheid waarmee anderen aan dit verkeer deelnemen. Dit laatste komt in de rechtspraak van de Hoge Raad tot uitdrukking in verschillende voor de beoordeling van het gewicht van het gehanteerde oplichtingsmiddel relevante omstandigheden als: het misbruik maken van een in het maatschappelijk verkeer geldend verwachtingspatroon, het verstrekken van onbruikbare contactgegevens of het veelvuldig herhalen van identieke

gedragingen in relatie tot telkens weer andere (beoogde) slachtoffers (vgl. het arrest waarin mede een rol speelde het 'zichtbare gedragspatroon' van de verdachte, bestaande uit het 'telkenmale' onder valse voorwendselen van verschillende personen geld vragen en voor zichzelf aanwenden).

In de voorgaande overwegingen staan de verschillende oplichtingsmiddelen centraal. Opmerking – en in voorkomende gevallen aparte aandacht – verdient nog dat voor oplichting blijkens artikel 326 lid 1 Sr is vereist dat iemand door zo een oplichtingsmiddel wordt 'bewogen' tot de in die bepaling bedoelde handelingen. Van het in het bestanddeel 'beweegt' tot uitdrukking gebrachte causaal verband is sprake als voldoende aannemelijk is dat het slachtoffer mede onder invloed van de door het desbetreffende oplichtingsmiddel in het leven geroepen onjuiste voorstelling van zaken is overgegaan tot de afgifte van enig goed, tot het verlenen van een dienst, tot het ter beschikking stellen van gegevens, tot het aangaan van een schuld of tot het tenietdoen van een inschuld als bedoeld in artikel 326 lid 1 Sr. Het antwoord op de vraag of in een concreet geval het slachtoffer door een oplichtingsmiddel dat door de verdachte is gebezigd, is bewogen tot de in artikel 326 lid 1 Sr bedoelde handeling, is in sterke mate afhankelijk van de omstandigheden van het geval. In meer algemene zin kunnen tot die omstandigheden behoren enerzijds de mate waarin de in het algemeen in het maatschappelijk verkeer vereiste omzichtigheid het beoogde slachtoffer aanleiding had moeten geven die onjuiste voorstelling van zaken te onderkennen of zich daardoor niet te laten bedriegen, en anderzijds de persoonlijkheid van het slachtoffer, waarbij onder meer de leeftijd en de verstandelijke vermogens van het slachtoffer een rol kunnen spelen. Oplichting in de zin van artikel 326 lid 1 Sr is echter niet aan de orde wanneer het slachtoffer – gelet op alle omstandigheden van het geval, waaronder de eigen gedragingen en kennis van zaken – de in een bepaalde gedraging van de verdachte besloten liggende onjuiste voorstelling van zaken had moeten doorzien.

Tot slot verdient herhaling dat in de kern uit de wettelijke oplichtingsmiddelen een begrenzing van het delict oplichting voortvloeit die mede is bepaald door de wens van de wetgever niet iedere vorm van bedrog strafbaar te stellen. Deze begrenzing wordt mede gerechtvaardigd door de voor de wetgever bestaande mogelijkheid om bepaalde ongewenste vormen van bedrog alsnog binnen het bereik van het strafrecht te brengen, van welke mogelijkheid de wetgever blijkens het onder 2.2.3 overwogene gebruik maakt en heeft gemaakt.

Het middel richt zich tegen de bewezenverklaring van het onder 1 en 2 ten laste gelegde.

Het hof heeft geoordeeld dat de verdachte door het aannemen van een valse naam en een valse hoedanigheid [betrokkene 1], respectievelijk [betrokkene 2], heeft bewogen tot de afgifte

van een geldbedrag. Blijkens de hiervoor weergegeven bewijsmiddelen heeft het hof vastgesteld dat de verdachte zich door het plaatsen van een advertentie op de internetsite Marktplaats.nl heeft voorgedaan als verkoper van iPhones terwijl hij die telefoons niet had, dat hij in telefonisch contact met [betrokkene 1], respectievelijk [betrokkene 2], naar aanleiding van die advertentie telkens gebruik heeft gemaakt van valse namen, dat hij tijdens die telefoongesprekken heeft gezegd tegen [betrokkene 1] dat hij winkels had in Almelo, Rotterdam en Heerlen, respectievelijk tegen [betrokkene 2] dat [betrokkene 2] het toestel in een winkel kon ophalen, alsmede dat hij voor het ontvangen van de overeengekomen betalingen een bankrekeningnummer heeft opgegeven zonder de juiste tenaamstelling daarvan op te geven. Gelet hierop en in aanmerking genomen hetgeen onder 2.3.4-2.3.6 is overwogen geeft het oordeel van het hof dat de bewezenverklaarde gedragingen van verdachte vallen aan te merken als oplichting in de zin van artikel 326 Sr niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting. Het is ook niet onbegrijpelijk.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 20-12-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:2889

Zaaknummer: 15/00911

Rechters: W.A.M. van Schendel, J. de Hullu, H.A.G. Splinter-van Kan, V. van den Brink en M.J. Borgers

Advocaten: C. Reijntjes-Wendenburg

Wetsartikelen: 326 Sr

RECHTSPRAAK

Falende klacht dat de bewezenverklaring slechts zou steunen op de verklaring van één getuige.

Het middel klaagt onder meer dat het hof de bewezenverklaring van het onder 1 ten laste gelegde uitsluitend heeft doen steunen op de verklaring van één getuige.

Volgens artikel 342 lid 2 Sv – dat de tenlastelegging in haar geheel betreft en niet een onderdeel daarvan – kan het bewijs dat de verdachte het ten laste gelegde feit heeft begaan, door de rechter niet uitsluitend worden aangenomen op de verklaring van één getuige. Deze bepaling strekt ter waarborging van de deugdelijkheid van de bewijsbeslissing, in die zin dat zij de rechter verbiedt tot een bewezenverklaring te komen ingeval de door één getuige gereleveerde feiten en omstandigheden op zichzelf staan en onvoldoende steun vinden in ander bewijsmateriaal. De vraag of aan het bewijsminimum van artikel 342 lid 2 Sv is voldaan, laat zich niet in algemene zin beantwoorden, maar vergt een beoordeling van het concrete geval. De Hoge Raad kan daarom geen algemene regels geven over de toepassing van artikel 342 lid 2 Sv, maar daaromtrent slechts tot op zekere hoogte duidelijkheid verschaffen door het beslissen van concrete gevallen. Opmerking verdient nog dat het bij de in cassatie aan te leggen toets of aan het bewijsminimum van artikel 342 lid 2 Sv is voldaan, van belang kan zijn of de feitenrechter zijn oordeel dat dat het geval is, nader heeft gemotiveerd (vgl. HR 13 juli 2010, ECLI:NL:HR:2010:BM2452, NJ 2010/515).

De bewezenverklaring van het onder 1 ten laste gelegde steunt op de tot het bewijs gebezigde verklaring van de aangeefster [slachtoffer] omtrent de door de verdachte jegens haar in de nacht van 4 op 5 april 2013 in haar woning in Sint-Pancras geuite bedreigingen, en de verklaring van de verdachte dat hij in die nacht in de woning van de aangeefster was. Het hof heeft bovendien bij de beoordeling of aan het bewijsminimum van artikel 342 lid 2 Sv is voldaan, in aanmerking genomen dat het onder 1 ten laste gelegde betrekking heeft op het uiten van bewoordingen van bedreigende aard of strekking tijdens de seksuele gedragingen waarop het onder 2 ten laste gelegde ziet.

Gelet hierop en in aanmerking genomen hetgeen andere bewijsmiddelen inhouden met betrekking tot het door de verdachte uitgeoefende geweld en de gevolgen daarvan, waarvan de

huisarts en een forensisch arts verslag hebben gedaan, welk geweld naar het – niet onbegrijpelijke – oordeel van het hof tevens in verband kon worden gebracht met de onder 1 bewezenverklarde bedreigingen, kan niet worden gezegd dat de verklaring van [slachtoffer] onvoldoende steun vindt in het overige gebezigde bewijsmateriaal. Anders dan in het middel wordt betoogd, is van schending van artikel 342 lid 2 Sv dus geen sprake. De klacht faalt derhalve.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 20-12-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:2911

Zaaknummer: 15/04378

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend, E.F. Faase en M.J. Borgers

Advocaten: K.K. Hansen Löve en B.R. Koenders

Wetsartikelen: 342 Sv

RECHTSPRAAK

Slagende bewijsklacht medeplegen opzettelijk aanwezig hebben heroïne en cocaïne, maar onvoldoende rechtens te respecteren belang bij vernietiging.

Het middel klaagt dat de bewezenverklaring van het onder 1 ten laste gelegde ten aanzien van het medeplegen niet toereikend is gemotiveerd.

Aangezien de bewezenverklaring van het onder 1 ten laste gelegde, voor zover inhoudende dat de verdachte heeft gehandeld tezamen en in vereniging met een ander niet zonder meer uit de bewijsvoering kan worden afgeleid, is de bewezenverklaring in zoverre niet naar de eis der wet met redenen omkleed. Dat behoeft evenwel niet tot cassatie te leiden, nu de verdachte onvoldoende rechtens te respecteren belang heeft bij vernietiging van de bestreden uitspraak op dit punt. Naast het wettelijk strafmaximum, dat niet mede wordt bepaald door het antwoord op de vraag of het feit in vereniging wordt gepleegd, en de door het hof opgelegde straf en de motivering daarvan, neemt de Hoge Raad daarbij in aanmerking dat in cassatie onbestreden is dat het ook de verdachte is geweest die de verdovende middelen voorhanden heeft gehad zoals onder 1 bewezenverklaard.

Het middel is tevergeefs voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de duur van de opgelegde gevangenisstraf, vermindert deze in die zin dat deze 97 dagen beloopt en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 20-12-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:2916

Zaaknummer: 14/03488

Rechters: A.J.A. van Dorst, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Advocaten: J.P.W. Nijboer

Wetsartikelen: 359 Sv

RECHTSPRAAK

Slagende klacht met betrekking tot de omvang van het door het hof vastgestelde bedrag aan wederrechtelijk verkregen voordeel.

Het middel klaagt over de omvang van het door het hof vastgestelde bedrag aan wederrechtelijk verkregen voordeel. Het klaagt in het bijzonder dat bij de schatting daarvan ten onrechte slechts een derde deel van de aan de benadeelde partij (onherroepelijk) in rechte toegekende vordering in mindering is gebracht en geen rekening is gehouden met de over die vordering toegekende wettelijke rente.

Ingevolge artikel 36e lid 9 Sr worden bij de vaststelling van de omvang van het bedrag waarop het wederrechtelijk verkregen voordeel wordt geschat, aan benadeelde derden in rechte onherroepelijk toegekende vorderingen in mindering gebracht. Daarbij moet ook rekening worden gehouden met een eventueel ten gunste van die derde uitgesproken onherroepelijke veroordeling van de betrokkene tot betaling van de wettelijke rente, voor zover het bedrag daarvan kan worden bepaald (vgl. HR 9 september 1997, ECLI:NL:HR:1997:ZC9559, *NJ* 1998/90).

Het hof heeft bij het bepalen van de omvang van het bedrag waarop het wederrechtelijk verkregen voordeel wordt geschat, rekening gehouden met de ten gunste van de benadeelde partij uitgesproken veroordeling van de betrokkene tot betaling van schadevergoeding. Evenwel is het hof in zijn berekening van het door de betrokkene wederrechtelijk verkregen voordeel kennelijk abusievelijk ervan uitgegaan dat slechts een derde deel van het aan de benadeelde partij toegekende bedrag in mindering dient te worden gebracht. Het middel klaagt daarover terecht. De Hoge Raad zal de vergissing van het hof herstellen en de schatting van het wederrechtelijk verkregen voordeel en het aan de Staat te betalen bedrag in zoverre verminderen.

Hetgeen onder 2.4.1 is overwogen brengt mee dat het hof bij de bepaling van het bedrag waarop het wederrechtelijk verkregen voordeel wordt geschat tevens had moeten bepalen dat in mindering komt het bedrag van de wettelijke rente over de aan de benadeelde partij toegekende vordering tot betaling waarvan de betrokkene is veroordeeld. Het middel slaagt ook in zoverre.

De hiervoor bedoelde rente kan thans echter niet op een concreet bedrag worden bepaald. Gelet hierop en in aanmerking genomen dat ingevolge artikel 577b lid 2 Sv de rechter die de in artikel 36e Sr bedoelde maatregel heeft opgelegd, op schriftelijk en gemotiveerd verzoek van de betrokkene het door hem vastgestelde ontnemingsbedrag kan kwijtschelden of verminderen (vgl. HR 19 mei 2015, ECLI:NL:HR:2015:1255), heeft de betrokkene geen belang bij deze klacht en zal de Hoge Raad met het voorgaande oordeel volstaan.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend voor zover het hof het bedrag waarop het wederrechtelijk verkregen voordeel wordt geschat op € 9.023,00 heeft gesteld en aan de betrokkene de verplichting heeft opgelegd tot betaling aan de Staat van € 9.023,00, vermindert het bedrag waarop het wederrechtelijk verkregen voordeel wordt geschat tot (afgerond) € 4.499,00 alsmede het te betalen bedrag tot € 4.499,00 en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 20-12-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:2925

Zaaknummer: 15/02968

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu en E.F. Faase

Advocaten: G.A. Jansen en Th.O.M. Dieben

Wetsartikelen: 36e Sr